

Onderhoud van een molen

Zo authentiek mogelijk blijven

De molens van Kinderdijk hebben achterstallig onderhoud. Maar we willen wel dat ze oud blijven. Hoe doen we dat?

Sommige molens van Kinderdijk zijn al meer dan 250 jaar oud. Dat vergt nogal wat onderhoud. In de tijd dat ze gebouwd werden zouden ze niet denken dat ze 250 jaar lang zouden bestaan. Vroeger ging men ervan uit: men maakte het gewoon sterk zodat het kon functioneren, ging het kapot, dan keek je of je het nog kon repareren en anders werd er gewoon een nieuwe gebouwd. Nou ja, in die zin zouden ze eigenlijk allang afgebroken moeten zijn! En dat zijn ze niet. Daar ben ik wel blij mee, want nou heb ik werk om ze in ieder geval te onderhouden. En het is heel mooi werk. En het is eigenlijk bijna een soort kunstenaarsgebeuren. Je moet elke keer weer uitvinden hoe men vroeger bedacht had hoe het in elkaar zat en soms heb je die kennis niet meer en dan moet je er zelf achter zien te komen. Dus dat vergt nog wat creativiteit ook en dat is mooi.

Hier zie je een paar scheuren. Deze vallen nog mee, kun je nagaan. Het metselwerk van een molenromp is op een gegeven moment na 250, 260 jaar dermate slecht dat er eigenlijk weinig verband nog in de romp zit. En dat merk je op het moment dat de molen aan het malen is, dan komen er krachten vrij en dan beweegt de kap, en die beweging die vertaalt hij eigenlijk naar beneden toe naar de romp en als je dan zo je vinger hierop houdt, op zo'n scheur, dan voel je de scheur bewegen, tijdens het malen, als die krachten er op komen. En dan weet je eigenlijk al dat er frictie in zit en dan moet het gerepareerd worden.

Kijk: hier zie je er een paar bij elkaar en die loopt helemaal door tot bovenaan, daar zie je ook de planten, dat groeit gewoon. Dit blijft lang redelijk, en langzamerhand gaat het naar slecht en zolang er nog geen stukken van af vallen, dan gaat het allemaal wel. Maar nu is het al zo ver dat het wel nijpend begint te worden en dan is het ook direct een groot probleem, want dan moet je een hele romp aanpakken en dan ben je veel geld kwijt. Je probeert eigenlijk de materialen en de techniek te gebruiken zoals ze die vroeger ook gebruikten. En dat betekent dat je geen kruiskopschroeven gebruikt, maar echt gesmede nagels als het kan. IJzer dat gesmeed is zoals deze hengen, zie je, die zijn wel gesmeed. Dit kan dan weer niet, want dat zijn gewoon slotbouten. Hout ook, dit is multiplex, in een vroegere tijd is dat zo gedaan, maar nu zou je gewoon lariks of grenen gebruiken om het te restaureren. En dat soort punten, dat soort aandachtspunten, die zijn wel belangrijk om echt een monument ook een monument te laten blijven. Als je met Kinderdijk op de lijst komt te staan van Werelderfgoederen, dan ben je iets bijzonders, ga ik vanuit. En het grote probleem hier in Kinderdijk is dat de molens in een redelijk slechte staat van onderhoud zijn, dus er moet geld komen. Ik ga er dan vanuit als Nederland, en met name de regering dan vindt dat het een Werelderfgoed is, dan mogen ze er ook wel wat voor over hebben om ervoor te zorgen dat het ook in goede staat van onderhoud komt.